

TUDÁSBÁZIS
WWW.NYVONLINE.HU

Mi az igazság?

Igaz az, hogy a nedves és a száraz nyomat denzitása azonos, ha polárszűrős denzitásmérést végzünk? – tettük fel a kérdést egy korábbi cikkünkben (FAQs, Nyomdavilág 2006/1, 28–29.).

Egy megrendelő és nyomdász közötti speciális vita kapcsán most visszatérünk az említett cikk gondolataihoz.

Az apropót egy megtörtént eset szolgáltatja, melynek háttére a következő. Egy példányszámnymtatás indulása előtt a megrendelő aláírta az induló ívet, és azon polárszűrős denzitásokkal rögzítették is a CMYK alapszínek festékezéseit. Egy nappal később, a munka átvételénél a megrendelő reklamálta a színeket, arra hivatkozott, hogy imprimálásnál a nyomaton szereplő négyszínű autotípiai motívumot, amely ugyan nem volt direktszíneként definiálva, ő egy PANTONE-skála színmintájával hasonlította össze, és az akkor jó színegyezést mutatott, az elkészült nyomatok ugyanakkor láthatóan eltérnek a színmintától. A gépmester azzal védekezett, hogy ő az aláírt ívnek megfelelő festékezéssel nyomtatott. Ezt közösen ellenőrizték is (a kinyomtatott ívek CMYK színmezőinek polárszűrős denzitásméréseivel), és azt találták, hogy nincs számottevő eltérés az induló ívre írt és a példányszámnymatok denzitásai között.

Kinek van igaza a fentiekben vázolt vitás kérdésben? – Nos akármilyen furcsának tűnhet első hallásra, mindkét félnek igaza volt, a problémát „csupán” az ismeretek hiánya és a nem megfelelő kommunikáció eredményezte.

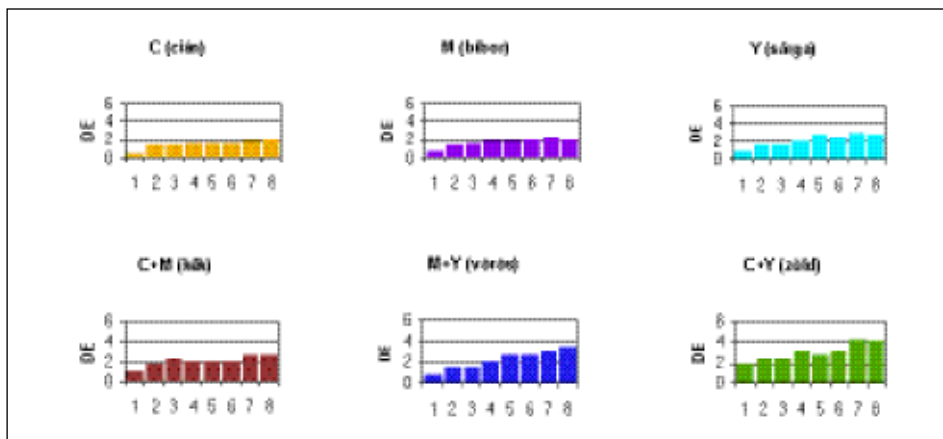
A denzitásméréssel kapcsolatban ugyanis tudnunk kell azt, hogy ha megmérjük egy nyomat polárszűrős denzitását közvetlenül a nyomtatást követően, majd a teljes száradás (24–36 óra) után is, akkor gyakorlatilag azonos értékeket kapunk. Polárszűrős denzitásméréssel tehát valóban bizonyítani lehetett azt, hogy a gépmester az induló ívnek megfelelő denzitásértékekkel nyomtatta a példányszámot.

A valóságot azonban nem a polárszűrős mérés írja le, mivel a nyomatok optikai tulajdonságai száradás közben változhatnak. Hagyományos (nem UV-száradású festékkel készített) íves és cold-set ofszetnyomatoknál a nyomatok színereje, denzitása, fényessége sokszor jelentős mértékben csökken a száradás során. Ez az ún. visszazáradás (dry back) következménye. Erre vonatkozóan végzett méréseink eredményei közül mutatunk be néhányat az oszlopdigramokon.

A történetben szereplő megrendelőnek is igaza volt, a PANTONE-színmintának a „nedves” nyomattal történő összehasonlításánál látott színegyezés a dry back hatására megváltozott.

Fontos tehát tudnunk azt, hogy a polárszűrős denzitásméréssel mintegy becsapjuk magunkat és a megrendelőt is, ha azt sugalljuk, vagy még rosszabb, ha azt is gondoljuk, hogy a nedves és a száraz nyomaton mért azonos denzitások a különböző időpontokban látott nyomatok azonos optikai megjelenését bizonyítják.

A dry back hatását a nyomdásznak ismernie és a megrendelő felé kommunikálnia is kell adott esetben!

Íves ofszet tónusnyomatok száradás közben fellépő színváltozásai (DE: CIELAB színíngert-különbségek)